

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ปรากฏการณ์โหยหาอดีตในภาพยนตร์ไทยย้อนยุค
ร่วมสมัย

ผู้เขียน นางสาว พจวรรณ พันธุ์จินดา

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ดร. วสันต์ ปัญญาแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร วรรณอุดม	กรรมการ
อาจารย์ ทศนัย เศรษฐเสวี	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้มุ่งหมายที่จะตรวจสอบปรากฏการณ์โหยหาอดีตผ่าน
ภาพยนตร์ไทยยุคหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 และเพื่อทำการวิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายใน
ภาพยนตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทย กรณีศึกษาคือ ภาพยนตร์สอง
เรื่องคือ แฟนฉัน และ เพื่อนสนิท

ผลการศึกษาพบว่า เรื่องเล่าและการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่อง ถูกนำเสนอผ่าน
ประสบการณ์สังคมที่ผู้คนธรรมดาสามัญสามารถรับรู้และสัมผัสได้ เป็นความทรงจำจากปัจจุบันที่
มองย้อนกลับไปถึงช่วงเวลาในอดีตไม่ว่าจะผ่านภาพวาด, เสียงเพลง, สินค้า, สิ่งของ, ฉาก
เหตุการณ์ต่างๆ เนื้อหาเชิงโครงสร้างของภาพยนตร์ทั้งสองเป็นเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้งภายใน
จิตใจของตัวละครซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ของชนชั้นกลางไทย ที่ความทรงจำถูกยกมาต่อย้ำ
ว่าอดีตเป็นสิ่งมีค่าอันควรวิไลหา เพื่อให้บุคคลสามารถเดินหน้าต่อไปบนความยุ่งเหยิงของปัจจุบัน
และความทรงจำคือความสุขบนทุกข์ที่เจ็บปวด ไม่อาจย้อนคืนไปเหมือนเดิม ทว่าชีวิตควรก้าว
ต่อไปข้างหน้า กล่าวได้ว่าหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้มีการผลิต
ภาพยนตร์ย้อนยุคแบ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และภาพยนตร์ย้อนยุคโหยหาอดีต ซึ่งแบบ
หลังมีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับการใช้ชีวิตธรรมดาของชนชั้นกลางที่ยังร่วมสมัยมาถึงปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้

สัมพันธ์ไปกับอาการสังคมที่โหยหาอดีตอันดั่งงาม ดังปรากฏผ่านการใช้ชีวิตของชนชั้นกลางที่
บริโภควัฒนธรรม หรือ ‘อดีต’ ผ่านสินค้า ความทรงจำ ตลอดจน เรื่องเล่าต่างๆ ในฐานะที่พวกเขาเป็น
ส่วนหนึ่งของชุมชนชาติไทย ภาพยนตร์ในฐานะอุตสาหกรรมวัฒนธรรมที่ผลิตสินค้าป้อนตลาด
ผ่านการคิดและวางแผนการตลาดอย่างจริงจังจึงประสบความสำเร็จ และในอีกด้านหนึ่ง ภาพยนตร์
ศึกษา ดังที่เสนอในงานศึกษานี้ ก็สามารถตรวจสอบอาการของสังคมที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์
เหล่านั้นได้อย่างมีนัยสำคัญ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

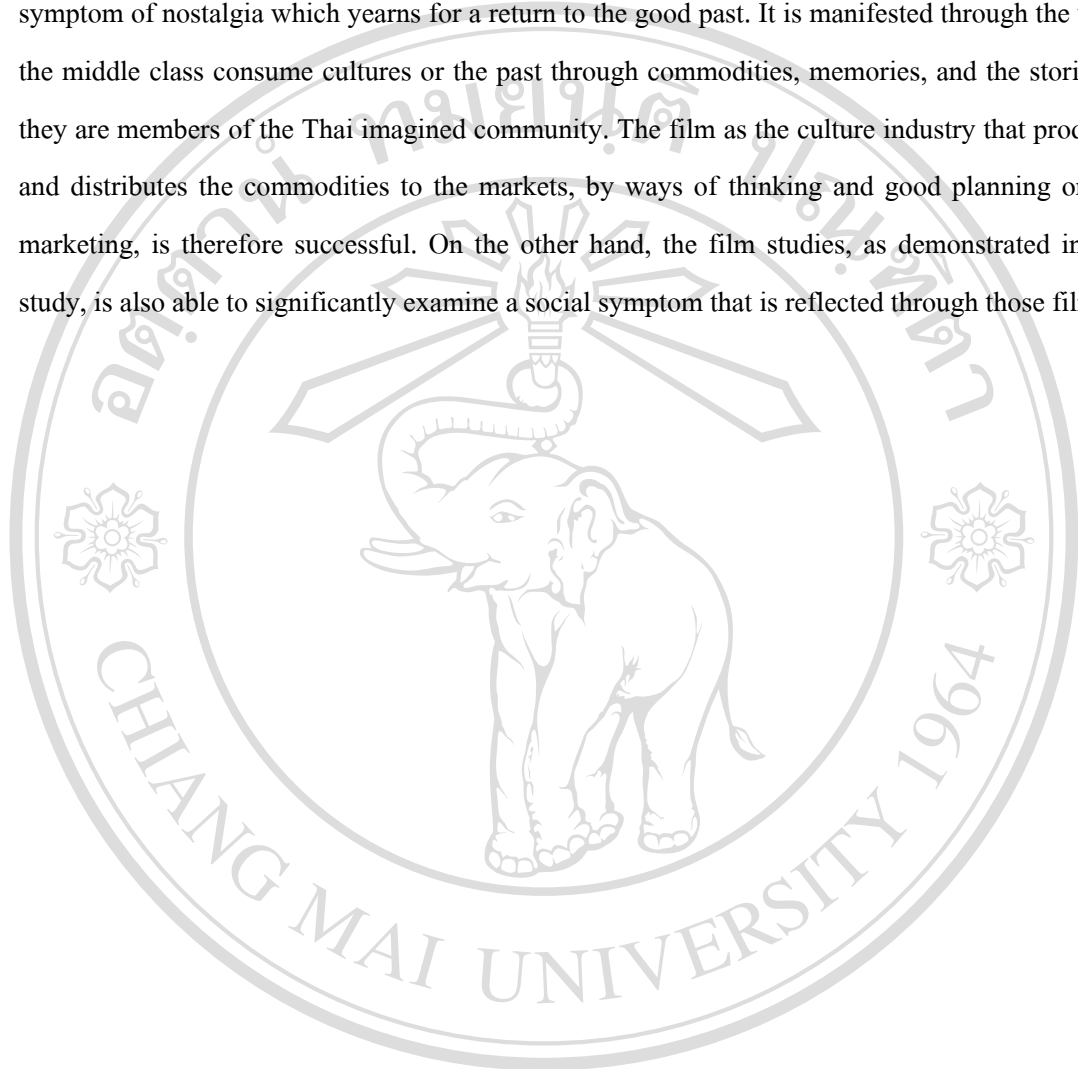
Independent Study Title	Analysis of Nostalgical Phenomena in Thai Contemporary Period Films	
Author	Miss Potjawan Punjinda	
Degree	Master of Arts (Media Arts and Design)	
Independent Study Advisory committee	Dr. Wasan Panyageaw	Chairperson
	Assoc. Prof. Teerapat Wannarumon	Member
	Lect. Thasnai Setthaseree	Member

ABSTRACT

This independent study is aimed to examine the nostalgic phenomena through Thai films produced after the Thai economic crisis of 1997, and to analyze the processes of signification in those films which, this study argues, represent the nostalgic phenomena in Thai society. The two film case studies are *Fan Chan* and *Phuen Sanit*.

The research results show that the narratives and the narrating processes in the two films are represented and signified through social experiences which ordinary people are able to perceive and make sense of. It is a memory in the present which is seen retrospectively to the past, through such things as a painting, a song, a commodity, a scene, and the events. The structural meanings of these two films are stories of the character's internal conflict which reflects a Thai middle class's worldview. In this worldview, a collective memory is brought back to affirm the fact that the past is valuable to yearn for. The searching for the past is to liberate, the middle class, to be able to move on under the hardship of the present situations. And, these memories are happiness and sadness that could not be repeated or revisited. But life goes on. After the economic crisis in 1997, it could be said, the Thai film industry has produced a period film which can be

classified into the historic and nostalgic films. The latter film is a story of the Thai middle class's ordinary life which is still continued until today. All these processes are related to a social symptom of nostalgia which yearns for a return to the good past. It is manifested through the ways the middle class consume cultures or the past through commodities, memories, and the stories as they are members of the Thai imagined community. The film as the culture industry that produces and distributes the commodities to the markets, by ways of thinking and good planning on the marketing, is therefore successful. On the other hand, the film studies, as demonstrated in this study, is also able to significantly examine a social symptom that is reflected through those films.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved